

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 68/2020-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) o ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Zahoráková & Partners, s. r. o., Krasovského 13, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka Mgr. Renáta Zahoráková, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžrk 1/2018 zo 17. apríla 2019 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžrk 1/2018 zo 17. apríla 2019 p o r u š e n é b o l o .

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžrk 1/2018 zo 17. apríla 2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě l š i e k o n a n i e .

3. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania v sume 415,51 € (slovom štyristopätnásť eur a päťdesiatjeden centov), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu advokátskej kancelárie Zahoráková & Partners, s. r. o., Krasovského 13, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažostná argumentácia navrhovateľa

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Sžrk 1/2018 zo 17. apríla 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Sťažovateľ vo svojom podaní uvádza, že sa žalobou podanou na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Okresného úradu Bratislava (ďalej len „okresný úrad“) č. Co 93/2015-IBa z 24. novembra 2015, ktorým okresný úrad zamietol odvolanie sťažovateľa a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Senec č. C-13/2015 vo veci žiadosti sťažovateľa o prerokovanie a určenie údajov o pozemkoch a právnych vzťahov k nim. Krajský súd o žalobe sťažovateľa rozhodol rozsudkom sp. zn. 1 S 14/2016 z 5. októbra 2017 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol ako nedôvodnú. Sťažovateľ proti označenému rozsudku krajského súdu podal kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že kasačnú sťažnosť odmietol. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd považoval za preukázané,

že kasačnú sťažnosť spísala a podala v mene sťažovateľa Advokátska kancelária JUDr. Eva Mišíková, s. r. o., napriek tomu, že v dobe, keď kasačnú sťažnosť spísala a podala, sťažovateľa nezastupovala.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že kasačná sťažnosť predstavuje opravný prostriedok a že v konaní pred krajským súdom predložil splnomocnenie na zastupovanie v konaní o správnej žalobe advokátke JUDr. Eve Mišíkovej, pričom uvedené splnomocnenie udelené ešte podľa Občianskeho súdneho poriadku sa výslovne vzťahovalo aj na podanie opravných prostriedkov aj vtedy, ak je podľa právnych predpisov potrebné osobitné splnomocnenie. Sťažovateľ po spísaní a podaní kasačnej sťažnosti advokátkou JUDr. Mišíkovou v mene sťažovateľa z 8. decembra 2017 na výzvu najvyššieho súdu predložil kasačnému súdu aj ďalšie splnomocnenie Advokátskej kancelárii JUDr. Eva Mišíková, s. r. o., udelené 11. januára 2018 na zastupovanie sťažovateľa v kasačnom konaní. Vychádzajúc z uvedených skutočností, sťažovateľ považuje záver najvyššieho súdu v napadnutom uznesení o tom, že nebol v čase spísania kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom, za nesprávny a arbitrárny, v dôsledku čoho najvyšší súd znemožnil sťažovateľovi prístup k súdu do takej miery, že mu poprel jeho právo, aby jeho vec bola riadne prejednaná, a to s prihliadnutím na konštatáciu, že kasačná sťažnosť bola podaná neoprávnenou osobou.

4. Vychádzajúc zo svojej argumentácie, sťažovateľ je presvedčený, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, preto v závere svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví:

„I. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu zaručenú čl. 46 ods. 1 Ústavy SR uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžrk/1/2018 zo dňa 17. 04. 2019 porušené bolo.

II. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžrk/1/2018 zo dňa 17. 04. 2019 zrušuje a vec vracia na nové konanie a rozhodnutie.

III. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- EUR, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný sťažovateľovi zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti nálezu.

IV. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

5. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 68/2019-25 z 13. februára 2020 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

6. Následne ústavný súd 26. februára 2020 vyzval najvyšší súd na vyjadrenie sa k vecnej stránke prijatej ústavnej sťažnosti a oznámenie, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

II.

Vyjadrenie najvyššieho súdu a replika sťažovateľa

7. Vyjadrenie najvyššieho súdu bolo ústavnému súdu doručené 27. apríla 2020. Najvyšší sú v podstatnom po odcitovaní relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol:

„... kasačnú sťažnosť spísal za žalobcu advokát – Advokátska kancelária JUDr. Eva Mišíková, s. r. o., ktorá žalobcu pred správny súdom nezastupovala (žalobcu pred správnym súdom zastupoval advokát JUDr. Eva Mišíková, teda fyzická osoba, nie s. r. o.). Navyše, z obsahu predloženej plnej moci JUDr. Evou Mišíkovou pred správnym súdom, nebolo preukázané, že žalobca ju splnomocnil na konanie pred kasačným súdom, ale len výlučne pre konanie pred správnym súdom s tým, že konanie pred správnym súdom je právoplatne skončené a kasačné konanie predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, v ktorom je potrebné, za splnenia ust. § 449 ods. 1 SSP, predložiť riadnu plnú moc na zastupovanie sťažovateľa pred kasačným súdom a priamo už pri spísaní je potrebné, aby spísanie kasačnej sťažnosti vykonal konkrétny advokát.“

8. V závere svojho vyjadrenia najvyšší súd vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci.

9. Právna zástupkyňa sťažovateľa sa k stanovisku najvyššieho súdu v lehote určenej ústavným súdom nevyjadrila. Vyjadrila sa až následne, a to podaním doručeným 22. júna 2020, ktorým zotrvala na dôvodnosti podanej sťažnosti a vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci.

10. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantná právna úprava, teoretické a judikatúrne východiská ústavného súdu

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Vychádzajúc z podstaty námietok sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že zásadne nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 391/09). Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto preskúmava len to, či orgán verejnej moci ten-ktorý zákon nevyložil spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08).

15. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky, alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy.

16. Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa tvrdí, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

17. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v občianskom súdnom

konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

18. Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodíť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci. Z týchto hľadísk preto posudzoval ústavný súd aj sťažovateľom napadnuté uznesenie krajského súdu.

IV.

Právne posúdenie veci

19. Najvyšší súd výrok svojho napadnutého uznesenia odôvodnil tým, že *„Advokátska kancelária JUDr. Eva Mišíková, s. r. o. teda spísala a podala v mene žalobcu sťažnosť napriek tomu, že v dobe, keď kasačnú sťažnosť spísala a podala, žalobcu nezastupovala... preto bola osobou zjavne neoprávnenou na podanie kasačnej sťažnosti proti rozsudku...“* (bod 11 odôvodnenia napadnutého uznesenia).

20. Vzhľadom na sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa (bod 3 odôvodnenia tohto nálezu), ako aj vzhľadom na už citovanú argumentáciu najvyššieho súdu uvedenú v odôvodnení napadnutého uznesenia si ústavný súd v súčinnosti s krajským súdom obstaral kópiu plnej moci, ktorú udelil sťažovateľ advokátke JUDr. Mišíkovej 18. januára 2016 (ďalej len „pôvodná plná moc“).

21. Ústavný súd po preskúmaní veci je nútený konštatovať, že závery najvyššieho súdu sú arbitrárne, prejavom formalistického postupu, ktorým sa za použitia sofistikovanej argumentácie odôvodňuje zrejma nespravodlivosť, ktorá v okolnostiach veci vyústila až do odopretia spravodlivosti.

22. K tomuto záveru ústavný súd dospel na základe týchto skutočností:

Sťažovateľ podal svoju žalobu ešte v čase platnosti Občianskeho súdneho poriadku. K svojej žalobe pripojil pôvodnú plnú moc, určenú na zastupovanie v konaní o správnej žalobe. Ako konštatoval aj najvyšší súd, pôvodná plná moc bola udelená advokátke JUDr. Eve Mišíkovej, ktorá v čase udelenia pôvodnej plnej moci vykonávala advokáciu samostatne. Pôvodná plná moc sa výslovne vzťahovala aj na podanie opravných prostriedkov výslovne aj v prípade, ak je podľa právnych predpisov potrebné osobitné splnomocnenie (bod 8 odôvodnenia napadnutého uznesenia).

Krajský súd o žalobe sťažovateľa rozhodol rozsudkom sp. zn. 1 S 14/2016 z 5. októbra 2017, teda už za účinnosti zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“), ktorý v zmysle prechodných ustanovení § 491 ods. 1 v spojení § 492 ods. 2 Civilného sporového poriadku určuje okamžitú aplikabilitu nového procesného kódexu vo vzťahu k využitiu opravných prostriedkov.

V súvislosti s možnosťou podať opravný prostriedok ústavný súd dodáva, že proti označenému rozsudku krajského súdu, ktorý bol vydaný už za účinnosti Správneho súdneho poriadku, sťažovateľ už nemohol podať riadny opravný prostriedok (odvolanie) podľa Občianskeho súdneho poriadku, ale mohol už len podať kasačnú sťažnosť, keďže sa zmenila koncepcia správneho súdnictva na v princípe jednoinštančné konanie.

Táto okolnosť mala podľa názoru najvyššieho súdu spôsobiť to, že pôvodná plná moc už nemohla byť akceptovaná, pretože najvyšší súd ju vykladal a interpretoval tak, že sa vzťahovala len na konanie pred krajským súdom, ale už nie na konanie o kasačnej sťažnosti.

Navyše, k uvedenému pristúpila aj tá okolnosť, že advokátka JUDr. Eva Mišíková zmenila formu výkonu advokácie zo samostatného výkonu advokácie na výkon advokácie ako konateľka obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným.

23. Za daných okolností bolo potrebné posúdiť, či pôvodná plná moc zanikla a či kasačná sťažnosť bola spísaná splnomocnenou advokátkou.

24. O zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením veci možno hovoriť spravila vtedy, ak ústavný súd zistí takú interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, že dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej

a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (m. m. III. ÚS 502/2011, III. ÚS 104/2013).

25. Ústavný súd konštatuje, že pôvodná plná moc udelená JUDr. Eve Mišíkovej nezanikla zákonom predpísaným spôsobom, pretože samotná skutočnosť, že advokátka zmenila spôsob výkonu advokácie, nespôsobuje zánik plnej moci, ani jej neplatnosť. Vychádzajúc z uvedeného, je v okolnostiach posudzovanej veci potrebné konštatovať, že kasačná sťažnosť bola spísaná advokátkou tak, ako to predpokladá § 449 ods. 1 SSP, pretože pôvodná plná moc sa, vychádzajúc z jej obsahu, vzťahovala na celé konanie, vrátanie opravných konaní, pri ktorých sa vyžaduje osobitné plnomocenstvo.

26. Pokiaľ ide o povahu kasačnej sťažnosti, je potrebné konštatovať, že ide o mimoriadny opravný prostriedok. Táto skutočnosť nič nemení na tom, že kasačné konanie je svojím charakterom konaním opravným, jeho cieľom teda je dosiahnuť opravu napadnutého rozhodnutia krajského súdu (pozri Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava : C. H. Beck, 2018. s. 1670.). Teda pokiaľ sťažovateľ v pôvodnej plnej moci splnomocnil advokátku aj na podanie opravných prostriedkov (výslovne aj takých, na ktoré je potrebné osobitné splnomocnenie, pozn.), ústavný súd pri interpretácii obsahu pôvodnej plnej moci dospel k záveru, že označená advokátka bola oprávnená aj na podanie kasačnej sťažnosti a zastupovanie sťažovateľa v kasačnom konaní, bez potreby preukazovať v kasačnom konaní vedenom pred najvyšším súdom, či sťažovateľ je aj naďalej zastúpený advokátkou, ktorej udelil písomnú plnú moc, ktorá bola súčasťou dotknutého súdneho spisu.

27. Skutočnosť, že označená advokátka spísala a podala kasačnú sťažnosť v mene sťažovateľa, pričom ju podávala už ako konateľka advokátskej spoločnosti s ručením obmedzeným, nemožno považovať za okolnosť, z ktorej by bolo možné vyvodiť záver, že ju podával iný advokát bez splnomocnenia sťažovateľa. Je potrebné si uvedomiť, že výkon advokácie môže byť vykonávaný vo viacerých formách, avšak predpokladom poskytovania právnych služieb je to, že ich poskytuje advokát, ktorý je zapísaný v zozname advokátov. Pokiaľ označenej advokátke bolo sťažovateľom riadne udelené plnomocenstvo

na zastupovanie v celom konaní o správnej žalobe a na zastupovanie v konaní o opravnom prostriedku, pričom nedošlo k zániku zastúpenia, nie je možné mať relevantnú pochybnosť o existencii plnej moci na zastupovanie sťažovateľa v konaní o kasačnej sťažnosti vrátane spísania kasačnej sťažnosti. Na tomto závere nič nemení ani skutočnosť, že advokátka počas konania zmenila formu výkonu advokácie, pretože v okolnostiach veci pri všetkých úkonoch zastupovala sťažovateľa tá istá advokátka.

28. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že pôvodná plná moc bola plne akceptovateľná aj na konanie pred kasačným súdom, preto najvyšší súd nedôvodne a šikanózne žiadal sťažovateľa, ako aj advokátku na predloženie ďalšej plnej moci. V nadväznosti na uvedené záver najvyššieho súdu o tom, že kasačnú sťažnosť spísala a podala advokátka v dobe, keď sťažovateľa nezastupovala, vyznieva absurdne, formalisticky a ústavne neakceptovateľne.

29. Ústavný súd už viackrát vo svojich rozhodnutiach vyslovil, že výklad relevantných právnych noriem nemôže byť taký formalistický, aby sa ním v konečnom dôsledku nielen zmaril účel súdnej ochrany, ale aj zabránilo v prístupe k súdnej ochrane z dôvodov, ktoré nemožno v právnom štáte v žiadnom prípade pričítať účastníkovi konania, ktorý sa tejto ochrany domáha (napr. III. ÚS 2/2015, II. ÚS 675/2016).

30. Ústavný súd na základe uvedených dôvodov považuje prístup najvyššieho súdu a odôvodnenie napadnutého uznesenia za exemplárny prípad denegatio iustitiae, ktorý nemá obdobu. Najvyšší súd sa pri rozhodovaní danej veci neriadil zásadami právneho štátu a uprednostnil formalizmus rozhodovania, ktorý povýšil nad zmysel súdnej ochrany, v rámci ktorej sa sťažovateľ domáhal svojich práv, čo priamo súvisí s poskytovaním súdnej ochrany, a čo teda malo za následok porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Z uvedeného dôvodu ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

31. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu označeného základného práva sťažovateľa, napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie (bod 2 výroku nálezu).

32. V ďalšom postupe je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Najvyšší súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania

33. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

34. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

35. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ktorú však neodôvodnil.

36. Z citovaného čl. 127 ods. 3 ústavy tiež vyplýva, že finančné zadosťučinenie ústavný súd môže, ale nemusí priznať. Takéto zadosťučinenie je namieste tam, kde nie je možné dosiahnuť a dovŕšiť ochranu porušeného základného práva iným ústavne a zákonne upraveným spôsobom (napr. I. ÚS 15/02, I. ÚS 139/02, II. ÚS 152/08, III. ÚS 623/2017).

37. Podľa názoru ústavného súdu je ochrana základných práv sťažovateľa účinne poskytnutá tým, že ústavný súd konštatoval ich porušenie, zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie s formulovaním záväzného právneho názoru. Z uvedeného dôvodu ústavný súd požadované finančné zadosťučinenie nepriznal (bod 4 výroku nálezu).

38. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Právny zástupca sťažovateľa si nárok na náhradu trov konania uplatnil.

39. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Odmenu priznal za dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie sťažnosti, vychádzal pritom z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2018, ktorá bola 980 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2019. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2019 v zmysle § 11 ods. 3 v spojení s § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 163,33 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 9,80 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 173,13 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2019, t. j. za dva úkony 346,26 €. Trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, tak ako to vyplýva zo súdneho spisu, predstavujú sumu 346,26 €, ktoré sa vzhľadom

na skutočnosť, že právna zástupkyňa je aj platcom dane z pridanej hodnoty, zvyšujú o 20 %. Ústavný súd preto úspešnému sťažovateľovi priznal náhradu trov konania v sume 415,51 € (bod 3 výroku rozhodnutia). Pokiaľ ide o vyjadrenie právnej zástupkyne sťažovateľa k stanovisku najvyššieho súdu, doručené ústavnému súdu 22. júna 2020, ústavný súd za tento úkon právnej služby náhradu trov sťažovateľovi nepriznal, keďže stanovisko neobsahovalo nové skutočnosti ani argumentáciu, ktoré by ústavnému súdu neboli známe zo súdneho spisu alebo samotnej sťažnosti.

40. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu